

Bildnings- och omsorgsnämnden Bollebygds kommun

kommunen@bollebygd.se

Beslut för förskola

efter riktad tillsyn avseende erbjudande av förskoleplats
inom fyra månader inom Bollebygds kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger Bollebygds kommun att senast den 22 januari 2018 vidta åtgärder så att skollagens krav på att barn ska erbjudas plats i förskola inom fyra månader efter det att barnets vårdnadshavare anmält önskemål om plats efterföljs.

I detta ingår att:

- Huvudmannen ska se till att samtliga barn erbjuds plats i förskolan inom fyra månader efter det att barnets vårdnadshavare anmält önskemål om förskola (8 kap. 14 § skollagen (2010:800)).

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag som ovan redovisas skriftligt till Skolinspektionen. Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd.

Ärendet

Tillämpliga bestämmelser

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskola kommer till stånd för alla barn i kommunen som ska erbjudas förskola och vars vårdnadshavare önskar det (8 kap. 12 § första stycket skollagen).

När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader (8 kap. 14 § första stycket skollagen).

Ett barn ska erbjudas plats vid en förskoleenhet så nära barnets eget hem som möjligt. Skälig hänsyn ska tas till barnets vårdnadshavares önskemål (8 kap. 15 § skollagen).

Bakgrund och bedömning

Skolinspektionen har den 18 oktober 2018 påbörjat en riktad tillsyn utifrån frågor och signaler som inkommit till myndigheten från allmänheten och genom uppgifter som framkommit i media. Enligt dessa uppgifter ska Bollebygds kommun inte klara av eller inte komma att klara av att erbjuda plats vid förskola inom fyra månader efter att vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola.

Skolinspektionen har, bland annat med anledning av uppgifterna som framkommit ovan, begärt att Bollebygds kommun inkommer med yttrande avseende Bollebygds kommuns möjligheter att erbjuda plats vid förskola inom fyra månader. Skolinspektionen har begärt svar dels på en generell nivå vad gäller kommunens förskoleplaceringar inom fyra månader och dels hanteringen av två specifika barns ärenden.

Bollebygds kommun har den 20 november 2018 inkommit med ett yttrande. Av yttrande framgår i huvudsak följande. Bollebygds kommun har t.o.m. den 6 november 2018 kunnat erbjuda förskoleplats inom fyra månader till alla barn, vars vårdnadshavare har ansökt om förskoleplats. Kommunen har emellertid aviserat att det kan komma att bli mycket svårt att erbjuda platser i förskola från och med den 1 januari 2019 fram till dess provisoriska moduler beräknas finnas på plats, den 1 april 2019. Situationen har uppkommit då omständigheterna har förändrats sedan beslut fattades i kommunfullmäktige i juni 2018. Förskoleplats kan emellertid erbjudas på förskola i Töllsjö. Avståndet mellan Bollebygds tätort och förskolan i Töllsjö är 16 kilometer och resan tar cirka 20 minuter med bil. Det finns inte kollektivtrafik att nyttja för sträckan, varför vårdnadshavare måste ha körkort och tillgång till bil för att kunna nyttja platsen. Bollebygds kommun beräknar att kunna erbjuda förskoleplats inom fyra månader från och med den 1 april 2019. Vad gäller de två specifika barnen är ett barn inte längre aktuell för förskoleplacering inom kommunen då vårdnadshavarna inte är bosatta i kommunen. Det andra barnet har rätt till plats i förskola från och med den 15 januari 2019, då barnet fyller ett år. Barnet har i dagsläget inte fått önskad placering i förskola (centralorten Bollebygd) men vårdnadshavaren kommer att erbjudas placering på förskola i Töllsjö. Utifrån rådande planering kommer plats att kunna erbjudas i centralorten Bollebygd omkring 1 april 2019.

Skolinspektionen har därefter varit i kontakt med företrädare för Bollebygds kommun som uppgett att rör sig om elva barn vars vårdnadshavare ansökt om behovsdatum under perioden 1 januari 2019 – 31 mars 2019. Av dessa har tre barns vårdnadshavare accepterat en förskoleplats i Töllsjö och övriga vårdnadshavare har accepterat att avvakta plats i centrala Bollebygd till den 1 april 2019.

Skolinspektionens bedömning

Det står kommunen fritt att organisera sin verksamhet utifrån de behov och förutsättningar som råder i kommunen och den verksamhet som avses. Kommunens organisation får emellertid inte innebära att barn, vars vårdnadshavare anmält önskemål om förskola, inte får en förskoleplacering inom lagstadgad tid. Det är alltid barnets hemkommun som ytterst ansvarar för att erbjuda plats i förskola inom fyra månader, oaktat hur hemkommunen har organiserat sin verksamhet.

Det framgår av uppgifterna i ärendet att det huvudsakliga skälet till uppkommen platsbrist inom Bollebygds centralort beror på att upphandlingen av byggnationen av nya förskoleavdelningar/moduler blev dyrare än beräknat, varför kommunen behöver fatta nya beslut i frågan om finansieringen av nya avdelningar/moduler.

Om hemkommunen inte kan erbjuda placering vid önskad förskola måste hemkommunen, för att uppfylla de förpliktelser hemkommunen har enligt skollagen, erbjuda placering vid en annan förskola inom hemkommunen, förutsatt att förskolan ligger inom ett rimligt avstånd till barnets hem.

I förevarande fall framgår inget annat än att Bollebygds kommun har erbjudit plats i förskola i Töllsjö. Av uppgifterna i ärendet är det 16 kilometer till förskolan i Töllsjö, vilket är ett tämligen långt avstånd men får – bland annat med beaktande av tidigare ställningstagande på området (jfr Skolinspektionens beslut den 8 november 2012, dnr

41-2012:3464) och med hänsyn till omständigheterna i ärendet – bedömas ligga inom ramen för kommunens möjlighet att i viss utsträckning erbjuda plats på längre avstånd från hemmet. Bollebygds kommun får således anses ha erbjudit plats i förskola inom rimlig tid. Ett erbjudande av plats i förskola måste emellertid också vara ett realistiskt alternativ, att vårdnadshavaren faktiskt kan utnyttja platsen. Av uppgifterna i ärendet framgår att i vart fall en vårdnadshavare, som saknar körkort och tillgång till bil, har blivit erbjuden en plats i förskola i Töllsjö. Bollebygds kommun har uppgett att det inte finns kollektivtrafik att nyttja för sträckan utan att en vårdnadshavare måste ha tillgång till körkort och bil för att kunna nyttja platsen. Det framgår inte heller att Bollebygds kommun kommer att ordna eller underlätta kommunikationen mellan platserna eller på annat sätt säkerställa att vårdnadshavaren erbjuds ett realistiskt alternativ inom lagstadgad tid, vilket är en brist.

Sammantaget kan således konstateras att Bollebygds kommun inte kommer att erbjuda förskoleplats inom fyra månader avseende i vart fall ett barn, vilket är en brist i förhållande till skollagens krav. Skolinspektionen förelägger därför Bollebygds kommun enligt 26 kap. 10 § skollagen att vidta åtgärder för att se till att alla barn kan erbjudas plats i förskola inom fyra månader.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Fredrik Johansson
Föredragande

Kopia till:
Vårdnadshavare